

London likviderar plommonstopet

Kubben är idag lika ovanlig i Londons gatubild som en monokel eller en vaxad mustasch. Men det innebär inte att Storbritanniens mest kända hatt har lagts på hyllan för gott.

Huvudbonaden lever vidare bland ridintresserade, på landsbygden, i de forna kolonierna – och hos Oranienorden i Nordirland.

Den som förväntar sig att stöta ihop med en engelsman i kubb i Londons gatuvimmel blir snabbt besviken. Inte ens i finansdistriktet, The City, är det lätt att upptäcka någon i den styva, kortbrättade hatten. Börsmäklare och bankanställda har lagt kubben på hyllan. Det har också domare, advokater och civilklädda officerare.

"Vi säljer omkring 250 om året, men förstår inte riktigt vart de tar vägen", säger Richard Swales, försäljare hos välkända hattaffären Herbert Johnson på St. James's Street.

Andra i hattbranschen står också frågan. Den kritstrecksrandiga kostymen och paraplyt hänger fortfarande med, men kubben är som bortblåst.

Kontrasten kunde inte vara större till mellankrigsåren. I början av 1930-talet bar till exempel var tredje engelsman kubb, enligt dåtidens branschtidning The Hatters' Gazette. Resten bar andra typer av hatt eller keps.

I Storbritannien reducerades kubben mer och mer till ett signum för vissa yrkesgrupper. Bankanställda i The City, advokater, domare och officerare var några av dem. Fram till slutet av 1960-talet krävde fortfarande vissa regementen att deras officerare skulle bära kubb när de var civilklädda.

En av Londons ledande advokater, Robin Potts, säger att inom hans skrå förekom den flitigt när han började sin karriär 1968.

"I dag är den helt förlegad. Ingen jurist bär kubb längre. Själva har jag aldrig gjort det".

Var hamnar då de cirka 1 000 kubbar som Londons kända hattaffärer samt varuhuset Harrods säljer årligen?

"Åtskilliga går till utländska besökare", säger Jeff Bates, verkställande direktör för anrika hattaffären Edward Bates på Jermyn Street.

Foto: JONAHY EGOT/PRESSENS BILD

Den sista kubben.
Christopher Lee, som spelade skurken Scaramanga i James Bond-filmen "Mannen med den Gyllene pistolen", håller upp filmvärldens mest berömda kubb: betjänten Oddjobs skarpslipade huvudbonad från "Goldfinger".

Andra har samma erfarenhet. Men det är knappast fråga om turister som är ute efter en billig souvenir. En kubb kostar i dag mellan 1 500 och 2 500 kronor. Kunderna är i stället ofta engagerade i ridsport eller hästkapplopp. I de kretsarna förekommer kubben såväl i Europa som i USA.

Men är kubben helt försvunnen i Storbritannien? Svaret är att i London är den så gott som borta.

De som ses med kubb är en och annan butler samt ett fåtal äldre gentleman, ofta pensionerade officerare som dammar av kubben vid officiella tillfällen som Remembrance Day och The Queens Parade.

På landsorten, däremot, är den allmänt förekommande vid de 200 årliga lantruktutställningar, så kallade County Shows, där boskap, fjäderfä och andra djur bedöms och prisbelönas. Funktionärer, domare och deltagande organisationernas styrelsemedlemmar bär den. Kubben förekommer också vid ryttartävlingar samt ekipagetävlingar med häst. Prins Philip, som är engagerad i den senare sporten, använder alltid kubb när han deltar.

Men den grupp som kanske mest förknippas med kubben är den protestantiska Oranienorden på Nordirland. 10 000-tals av dem som marscherar varje sommar gör det i den svarta, hårda hatten.

"Omkring 30-40 procent bär kubb, men det finns inga krav på att vanliga ordensmän ska göra det", säger George Patton, som är verkställande direktör för The Grand Orange Lodge of Ireland.

Att 20 000-30 000 av Oranienordens 70 000 medlemmar ändå gör det anser han bottnar i tradition, precis som själva marscherandet. Det enda krav som ställs på dem som deltar är att de ska vara properklädda.

"Själva skulle jag inte ha hatten om jag inte vore ålagd, säger han. Men jag ingår i ledningen för Oranienorden, och som sådan är jag skyldig att använda den. För mig är ordensbandet vi bär betydligt viktigare än kubben."

BJÖRN RYDSTRÖM/T

TV-program • Onsdag 16 december

SVT1

18.00 Franska små sagor
18.05 Ana och Ano
18.15 När karusellerna sover
18.30 Kannan
19.00 Voxpop
20.00 Mitt i naturen
20.30 Oldsbros Europa
21.00 Aktuellt
21.30 A-ekonomi
21.40 Sportnytt
21.55 Aktuellt
22.00 Seinfeld
22.25 Filmkrönikan
22.55 St Mikael
23.40-0.05
Nöjesredaktionen - i allmänhetens tjänst

SVT2

18.00 Aktuellt
18.15 Go'kväll
19.10 Regionala nyheter
19.30 Rapport
20.00 Stannar du så springer jag
21.35 Transit
21.50 Lotto och Viking Lotto
22.00 Regionala nyheter
22.10 Dokument utifrån
23.00 Rapport
23.10-0.10 Musik: Månadens konsert

TV3

17.55 Ricki Lake
18.50 TV3 Direkt
19.00 Vita lögnen
19.30 Klippet och klart
20.00 Dawsons Creek
20.55 TV3 Direkt
21.00 Döden på nätet
22.45 TV3 Direkt
22.55 UEFA Champions League
23.25 En skruv lös
23.55 Adam
0.55 Miami Vice
1.50 Baywatch
2.45-3.15 Havets hjältar

TV4

18.00 Stormmästar-Jopardy
18.30 Nyheterna
18.53 Lokala nyheter
18.58 Vädret
19.00 Alice Bah
19.30 Sju systrar
20.00 Antigen hemma Jul
21.00 Aids - Från panik till tystnad
22.00 Nyheterna
22.20 Lokala nyheter
22.25 Vädret
22.30 Sporten
22.45 Trav - Studio 54
23.25 Big Sky
Australisk serie.
0.15 Den ofrivillige detektiven (R)
1.05 Jösses (R)
1.30-1.35 Nationalsången

TV8

18.00 Den djäve globetrotter
18.50 Ekonominytt
19.00 Århundradets äventyr
19.25 Öar
19.50 Ekonominytt
20.00 I djurens spår
20.25 Cybernet
20.50 Ekonominytt
21.00 IRA inifrån
21.50 Ekonominytt
22.10 Historiska gåtor
22.30 Världens fotboll (R)
23.25 Ekonominytt
23.45-0.30 Racereffen

BBC World

18.00 World News
18.30 Holiday
19.00 The World Today
20.30 Hardtalk
21.00 World News
21.30 The Money Programme
22.10 World News
22.10 World Business Report
22.30 Top Gear
23.00 World News
23.10 Europe Direct
0.00 World News
0.30 World Business Report
0.45 Asia Today
1.00 World News
1.30 Holiday
2.00 News
2.30 Asia Today

CNN

18.00 Larry King Live
19.00 World News
19.45 American Edition
20.00 World News
20.30 World Business Today
21.00 World News
21.30 Q & A
22.00 World News Europe
22.30 Insight
23.00 News Update/World Business Today
23.30 World Sport
0.00 CNN World View
0.30 Moneyline Newshour
1.30 Showbiz Today
2.00 World News
2.15 Asian Edition
2.30 Q & A (R)
3.00 Larry King Live

Discovery

18.00 Samband 2 av James Burke
18.30 Jurassic
19.00 Djurvännen
19.30 Det vilda Antarktis
20.30 Bortom 2000
21.00 Hur har detta kunnat byggas
21.30 Okända djur
22.00 Det oförklarade
23.00 Superkonstruktioner
0.00 De laglösa
0.30 Amerika under lupp
1.00 Bysans, ett himmelrike på jorden
2.00 Samband 2 av James Burke
2.30-3.00 Krigare från förr i tiden

NOTERAT Finsk parkeringsservice

Nikolaj Koltsov från S:t Petersburg har fått erfara att det kan bli dyrt att parkera i Helsingfors. En natt i november för ett par år sedan parkerade Koltsov sin bil så tuktigt att myndigheterna forslade bort den. Varken Parkeringsservicecentralen eller polisen tog kontakt med ägaren. Koltsov trodde att bilen var stulen och eftersom han behövde en bil hyrde han först en och köpte sedan en helt ny. Att hans flyttade Mercedes stod i gott förvar fick han veta först fem månader senare. Då avkrävdes han en förvaringsavgift på motsvarande 4 000 kronor. Men Koltsov har å sin sida stämt Helsingfors stad på 15 000 kronor för att han inte informerades om var hans bil fanns. JT

DILBERT

